



Alvesta  
kommun

Alvesta kommun

# Ägardirektiv för Alvesta kommuns aktiebolag

Beslutat av: Kommunfullmäktige, KF §147/2023  
Beslutsdatum: 2023-12-11.  
Gäller från och med: 2022-12-11  
Giltighetstid: Tillsvidare  
Dokumentet gäller för: Alvesta kommuns helägda bolag  
Ansvarig för uppföljning: Kommunledningsförvaltningen  
Diarienummer: KS 2023-00508



## Innehållsförteckning

Ägardirektiv för Alvesta kommuns helägda aktiebolag.....	3
1. Syftet med ägardirektivet .....	3
2. Styrning.....	3
3. Rollfördelning.....	4
4. Årsredovisning m m.....	8
5. Samordning.....	8
6. Allmänna handlingar .....	8



# Ägardirektiv för Alvesta kommuns helägda aktiebolag

## 1. Syftet med ägardirektivet

Detta ägardirektiv för Alvesta kommuns helägda bolag ("Ägardirektivet") ska tillsammans med övriga styrdokument vara ett verktyg för kommunens (genom Alvesta Kommunföretag AB ("Moderbolaget")) styrning enligt ägarens uppfattning av de helägda bolagen. Ägardirektivet ska stimulera till kommunikation mellan ägaren och bolagets ledningar.

Ägardirektivet tydliggör rollfördelningen mellan kommunen, moderbolaget samt stämman, styrelsen och ledningen i respektive bolag.

## 2. Styrning

Alvesta Kommunföretag AB ska styra sina bolag dels formellt genom styrdokument, dels genom dialog och annan kommunikation.

Följande utgångspunkter gäller för att utveckla en aktiv ägarstyrning i samarbete med bolagen:

1. Bättre verksamhetsamordning av den totala kommunala organisationen (nämnder/bolag).
2. Metoder för modern styrning och ledning med koncern- och helhetsperspektiv.
3. Kommunkoncerngemensam styrmodell
4. Gemensam värdegrund för den totala kommunala organisationen.
5. Fortlöpande utveckling av nya och passande former för bolags- och koncernfrågor.
6. Kostnadseffektivitet bland annat genom att tillämpa skattelagstiftningens regler för resultatutjämning och koncernbidrag.

Alvesta kommuns bolag ska bedriva sin verksamhet i enlighet med lagstiftning och med iakttagande av de styrdokument som kommunfullmäktige utfärdar och respektive bolags bolagsstämma fastställer.

### Styrdokument

Bolagen inom koncernen Alvesta Kommunföretag AB drivs med hjälp av ett antal styrdokument, vilka beskrivs nedan. För samtliga bolag i koncernen gäller detta Ägardirektiv som innehåller gemensamma regler och principer för styrningen av bolagen. För respektive bolag finns därutöver en bolagsordning, vars innehåll är reglerat i lag, samt ett specifikt ägardirektiv.

### Bolagsordning m.m.

Bolagsordningen är det grundläggande dokumentet i varje aktiebolag och utgör bindande direktiv för bolagets förvaltande organ och för revisorerna. Detsamma gäller detta generella ägardirektiv och det specifika ägardirektivet för bolaget.



### Övriga styrdokument

Där det är tillämpligt ska bolagen i övrigt följa av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen från tid till annan utfärdade koncernmål, lagstadgade planer, riktlinjer, direktiv och övriga styrdokument.

### Ägardialog

Utöver ovan nämnda formella styrdokument ska ägaren utöva styrning i form av samråd och kommunikation med bolagen. Ägaren representeras i detta avseende av Moderbolaget, som ska ha återkommande kommunikation med respektive Dotterbolag. Vid sådan kommunikation ska behandlas frågor om bland annat bolagets mål, strategier, affärs- och verksamhetsplaner, uppföljning av verksamheten (innefattande bland annat ekonomisk uppföljning och omvärlds och branschanalys) samt avstämning och eventuell korrigerande av styrdokument.

## 3. Rollfördelning

### Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige avgör hur ägarfrågorna ska fördelas mellan fullmäktige, kommunstyrelsen och Moderbolaget och fastställer denna fördelning i reglemente för kommunstyrelsen respektive ägardirektiv för Moderbolaget.

Kommunfullmäktige har ett helhetsperspektiv på den totala kommunala organisationen. Fullmäktige klargör de strategiska målen på bolagens verksamheter genom inriktningar och utvecklingsmål.

Kommunfullmäktige ska ta ställning till beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt enligt, men inte begränsat till, följande:

1. Större investeringar som inte är löpande eller avser reinvestering,
2. Åtgärder som innebär ny inriktning eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde för bolaget,
3. Större förvärv eller försäljning av fastigheter, om inte annat föreskrivs i bolagets specifika ägardirektiv. Beloppsgränser för hantering av moderbolag respektive kommunfullmäktige framgår av de specifika ägardirektiven och
4. Eventuella övriga frågor som ska underställas kommunfullmäktige för ställningstagande anges i det specifika ägardirektivet för respektive bolag.

Bolaget ska inhämta kommunfullmäktiges *godkännande* innan någon av följande åtgärder beslutas:

1. Ändring av bolagsordningen
2. Bildande eller förvärv av dotterbolag samt försäljning eller avveckling av dotterbolag, om inte annat föreskrivs i det specifika ägardirektivet.
3. Förvärv av aktier eller andelar i annat företag, om fullmäktiges godkännande är befogat med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art eller omständigheterna i övrigt och annat inte föreskrivs i bolagets specifika ägardirektiv.
4. Överlåtelse av aktier och andelar till betydande värde i annat företag.
5. Deltagande i emission, lämnande av ägartillskott eller nedskrivning av aktiekapitalet, allt till betydande värde, i företag som inte är helägt dotterbolag.



Vad som omfattas av punkterna ovan ska bedömas av Moderbolaget utifrån ägardirektiv och kommunallagens bestämmelser. Bolaget ska därför innan någon av de uppräknade åtgärderna vidtas rapportera åtgärden till Moderbolaget.

**Kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen utövar ägarrollen i bolagskoncernen genom att fortlöpande ha uppsikt i bolagen, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen. Styrelsen utfärdar även det specifika ägardirektivet för Moderbolaget.

Vidare har kommunstyrelsen uppsiktsplikt enligt 6 kap kommunallagen och rätt till full insyn i bolagens verksamhet.

Bolagen ska till kommunstyrelsen skicka kopia på protokoll från styrelsemöte och stämma samt årsredovisning med revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport.

**Moderbolaget**

Moderbolagets uppgift i styrningen är

1. Löpande dialoger med Dotterbolagen.
2. Besluta om specifika ägardirektiv till dotterbolagen.
3. Svara för beredning och samordning av frågor där kommunfullmäktige ska få ta ställning innan beslut fattas eller som kräver kommunfullmäktiges godkännande.
4. Tillämpa principer för koncernbidrag och ägartillskott, se nedan under avsnitt 4.
5. Vid behov besluta om resultatutjämnning inom bolagskoncernen.

**Dotterbolagen**Bolagsstämman

Kommunfullmäktige och bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ.

Årsstämman ska, på förslag från respektive bolag, fastställa årsredovisningen (och i förekommande fall koncernårsredovisningen) och besluta om hur bolagets vinst eller förlust ska disponeras. Årsstämman ska även besluta om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören i de fall revisorerna har tillstyrkt ansvarsfrihet och lekmannarevisorn inte har riktat anmärkning mot någon styrelseledamots eller VD:s agerande. Årsstämman ska vidare vart fjärde år välja revisor i bolaget samt fastställa arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn.

Bolagsstyrelsen

Styrelsens huvudsakliga uppgifter är att:

1. Medverka till att ägarens koncernmål, som de kommer till uttryck i ägardirektiv uppfylls.
2. Fastställa strategin för och inriktningen på bolagets verksamhet vilket uttrycks i bolagets verksamhetsplan och budget.
3. Ha helhetssyn och koncernperspektiv för uppdraget.
4. Efter samråd med Moderbolaget och kommunstyrelsens presidie tillsätta och avsätta VD.



5. Säkerställa att bolaget har en effektiv ledning.
6. Besluta om firmateckning.
7. Se till att via Moderbolaget underställa kommunfullmäktige de frågor som enligt detta Ägardirektiv är föremål för fullmäktiges godkännande respektive ställningstagande.
8. Se till att aktieägaren och omvärlden informeras om bolagets utveckling och ekonomiska situation.
9. Se till att redovisningen av bolagets ekonomi håller hög kvalitet och att bolaget följer de regler som gäller för dess verksamhet. Styrelsen ska för ändamålet årligen upprätta en plan för internkontroll.
10. Fortlöpande följa upp och utvärdera bolagets verksamhet mot kommunens ändamål med verksamheten.
11. Kontinuerligt göra omvärlds- och riskanalys och se till att bolagets riskexponering är väl avvägd.
12. Lämna rapport till kommunstyrelsen om internkontrollarbetet enligt av kommunstyrelsen fastställd tidsplan och mål.
13. Följa upp och kontrollera verkställande direktörens förvaltning samt årligen utvärdera dennes insatser.
14. Årligen utvärdera styrelsens eget arbete (bland annat kompetens, arbetsformer, organisation, arbetsfördelning) och se till att brister åtgärdas.
15. Årligen utfärda arbetsordning för styrelsens arbete inklusive rapporteringsinstruktion avseende verksamhet och ekonomi.
16. Utfärda instruktion för VD:s arbete.
17. Vid behov utfärda instruktion för delegation, attest och utanordning.
18. I samband med årsredovisningen uttala sig huruvida bolagets verksamhet under föregående år bedrivits i enlighet med för bolaget gällande bolagsordning och ägardirektiv samt lämna rapport i frågan till kommunstyrelsen
19. Årligen ta ställning till hur större investeringsprojekt och byggnads- och anläggningsentreprenader ska hanteras samt utfärda instruktion för genomförande och rapportering av nämnda projekt och entreprenader.

På begäran ska styrelsen tillsammans med verkställande direktör vid sammanträde med kommunfullmäktige informera om bolagets verksamhet.

*Kallelse, närvaro, protokoll m.m.*

På uppdrag av styrelsens ordförande ska ledamöterna kallas till styrelsesammanträde senast sju dagar i förväg. Till kallelsen ska bifogas dagordning och de handlingar som hör till respektive ärende som ska behandlas. Av dagordningen ska framgå vilka ärenden som är beslutsärenden respektive informationsärenden. Kallelsen och övriga handlingar ska i största möjliga utsträckning distribueras digitalt.

Vid styrelsens sammanträden får endast styrelseledamöter, suppleanter, verkställande direktören, styrelsens sekreterare och andra personer som styrelsen beslutar ska ha närvarorätt delta.

Från styrelsesammanträdet ska föras protokoll, som tydligt anger vilka ärenden som behandlats, vilket beslutsunderlag som funnits för respektive ärende samt innebörden av de beslut som fattats. Av



protokollet ska framgå såväl närvarande ledamöter som tjänstgörande och icke tjänstgörande suppleanter.

Ett färdigt protokoll ska sändas digitalt till ledamöterna senast två veckor efter sammanträdet.

De i Alvesta kommun vid varje tid gällande bestämmelserna om ersättning till förtroendevalda ska äga motsvarande tillämpning på styrelseledamöterna och lekmannarevisorerna i bolagen. Ersättningarnas storlek fastställs av kommunfullmäktige.

Moderbolaget har ansvar för att arrangera styrelseutbildningar utbildning för samtliga styrelseledamöter och lekmannarevisorer när ny mandatperiod börjar efter kommunfullmäktiges val av ledamöterna och revisorerna.

Ordföranden tar initiativet till utvärdering av styrelse och VD. Utvärderingen kan ske i form av exempelvis checklista, enkät och/eller intervju. Utvärderingen kan även ske med bistånd av extern konsult.

Bolagets styrelse ska fastställa en särskild instruktion, anpassad till bolagets verksamhet, för hur bolagets ekonomiska transaktioner ska attesteras och utanordnas. Av instruktionen ska framgå att ingen får attestera egna kostnader och utlägg.

Verkställande direktören ska arbeta enligt den VD-instruktion som styrelsen fastställer. Av instruktionen ska verkställande direktörens beslutsbefogenheter framgå.

Verkställande direktören tecknar firman vad beträffar löpande förvaltningsåtgärder enligt beslut från styrelsen.

Det årliga fastställandet av lön och övriga anställningsvillkor för VD i Dotterbolag och Dotterdotterbolag ska ske i samråd med VD för Moderbolaget.

#### Uppföljning

Den ekonomiska rapporteringen och uppföljningen rörande bolagen i Alvesta kommuns bolagskoncern ska följa den årsplan som bestäms av kommunstyrelsen.

Årligen genomförs planeringsdagar där bolagen och kommunens nämnder deltar och planer för de kommande åren. Kommunstyrelsen ansvarar för kallelse och agenda till mötena, som utgör en del av budgetprocessen.

Bolagen ska årligen i samband med den årliga budgetprocessen i april redovisa förslag till budget för nästkommande år samt tre planår. Budgeten ska innehålla resultatbudget, balansbudget och likviditetsbudget samt omfatta investeringar, försäljningar, lånebehov och amorteringar som sträcker sig över minst en fyraårsperiod. För investeringar ska målsättningen vara tioårsperspektiv. De preliminära budgetarna ligger till grund för koncernbudgeten och kommunfullmäktiges beslut om borgensramar för bolagen.

Som princip ska varje bolag fortlöpande hålla Moderbolaget väl informerat om sin verksamhet. Bolagen ska dessutom underrätta Moderbolaget så snart betydande avvikelser från planer och budgetar föreligger. Vid negativa ekonomiska avvikelser ska redovisas vilka åtgärder som har vidtagits eller planeras att vidtas. Moderbolaget ska hålla kommunstyrelsen väl underrättade om avvikelser etc.



## 4. Årsredovisning m m

Den finansiella rapporteringen av bolagets verksamhet ska ske utifrån gällande lagar och förordningar och därutöver ange hur väl bolaget har uppfyllt ägarens ändamål med verksamheten.

Årsredovisningen ska bland annat innehålla en redogörelse för hur bolaget uppfyller ägarens inriktningar och utvecklingsmål, så som det beskrivs i ägardirektivet.

Årsstämmor i bolagen och Moderbolaget sker normalt under april, men senast under maj, månad.

Bolaget ska disponera sitt resultat enligt följande modell, om så medges enligt aktiebolagslagen och övrig lagstiftning:

1. Som utgångspunkt gäller bolagets resultat före bokslutsdispositioner och skatt.
2. Tillägg görs för eventuell tvingande upplösning av obeskattade reserver som ska redovisas över resultaträkningen (till exempel periodiseringsfond).
3. Bolaget utnyttjar eventuellt skattemässigt underskottsavdrag från tidigare år.
4. Bolaget gör beräkning av maximala skattemässiga dispositioner till exempel överavskrivningar på anläggningstillgångar och lämnar beräkningen till moderbolaget.
5. Dotterbolagen lämnar som koncernbidrag hela skattemässiga resultatet före koncerngemensamma dispositioner och skatt till moderbolaget.
6. Kommunföretag täcker sina kostnader och får om utrymme finns möjlighet att skatteoptimera för hela koncernen genom fördelning av koncernbidrag och om det finns andra särskilda skäl finansiera gemensamma verksamheter/aktiviteter eller lämna utdelning till kommunen.

## 5. Samordning

För att säkerställa koncernnytta ska följande gälla:

De av kommunen helägda bolagen ska ha som inriktning att teckna försäkring som en del av kommunförsäkringen hos kommunens delägda bolag Kommunassurans Försäkring AB.

Varje bolag i Alvesta kommuns bolagskoncern ska ha ansvarsförsäkring för verkställande direktör och styrelse. Sådan försäkring tecknas genom kommunens försorg.

Ledningsstöd och service ska köpas från kommunledningsförvaltningen avseende strategiska tjänster samt servicetjänster för ekonomi, HR, IT, upphandling samt kontaktcenter.

## 6. Allmänna handlingar

Tryckfrihetsförordningens regler om rätten att ta del av allmänna handlingar hos myndighet gäller även handlingar hos aktiebolag där kommunen utövar ett bestämmande inflytande.

För att uppfylla tryckfrihetsförordningens krav på skyndsam handläggning ska respektive bolagsstyrelse bemyndiga verkställande direktören att fatta beslut om utlämnade av allmän handling. Detta anges lämpligen i VD-instruktionen.

Bolagen har att följa kommunfullmäktiges beslut § 186/2015 om arkivreglemente för nämnder och helägda bolag samt den avgift som gäller för kopia och avskrift av allmänna handlingar, § 10/2023.